

© PATRICK DIELEMAN

EEN GRASSEN MENGSEL VOOR ELK DOEL

De zomerhitte zal ongetwijfeld veel melkvee- en vleesveehouders noodzaken om grasland te herzaaien of door te zaaien. Eind juli leerden we uit een bezoek aan het demoveld van Aveve in Nijlen dat het nuttig is om vooraf goed na te denken over de te gebruiken zaadmengsels. – Patrick Dieleman

“Het grasland is inderdaad een aandachtspunt”, bevestigt Toon Kerkhofs, technical manager zaden bij Aveve. “We hebben 2 of meer sneden gras verloren en de maïs staat er op veel plaatsen ook niet goed bij. Er valt wat te winnen bij de keuze van het juiste graszaadmengsel.”

Nieuw gamma

Toon vertelt dat Aveve zijn productenrange graszaadmengsels heeft geëvalueerd en herdacht. Onder de groepsnaam ‘Superstar’ brengt het een aantal mengsels uit met specifieke toepassingsmogelijkheden.

Superstar Boost is de naam van het mengsel dat we te zien krijgen op het eerste veldje. “Dit is bedoeld voor maaiweiden die men na 2 tot 3 jaar opnieuw wil scheuren. Je kan het bijvoorbeeld inzaaien na tarwe, het nadien een volledig jaar uitbaten als grasland en het jaar daarop nog een snede oogsten, vooraleer bijvoorbeeld maïs te zaaien. In het mengsel gebruiken we Engels raaigras, *festu-*

tulium en hybride raaigras. Dit geeft de eerste 2 jaar na het zaaien meer opbrengst dan een zuiver mengsel met Engels raaigras. Het heeft daarnaast een betere droogtetolerantie en stabielere

.....
Er valt wat te winnen bij de keuze van het juiste graszaadmengsel.

kwaliteit doorheen het jaar dan Italiaans raaigras, kortom het beste van de twee werelden” Bij *festulium*, dat ontstaat na kruising van raaigras (geslacht *Lolium*) en rietzwenkgras of beemdlangbloem (geslacht *Festuca*) heeft men ruwweg 2 types. Het *Lolium*-type leunt dichtst aan bij raaigras en geeft meer opbrengst, maar is bedoeld om maximaal 3 jaar aan te houden. Het *Festuca*-type is persistent,

maar het haalt het eerste jaar niet de opbrengst van de *Lolium*-types. “We gaan uiteraard doordacht te werk om de juiste types en rassen op elkaar af te stemmen in onze mengsels. Zo combineren we de vroeg bloeiende *festulium* met vroege types van Engels raaigras zodat dit mengsel een vroege eerste maaisnede oplevert. Hybride of gekruist raaigras probeert het opbrengstvermogen van Italiaans raaigras te koppelen aan de langere levensduur van Engels raaigras.” **Superstar Beltop** is samengesteld uit de meest productieve rassen van Engels raaigras op de Belgische rassenlijst. Engels raaigras is bij ons de meest uitgezaaide soort, omdat deze de beste combinatie geeft tussen drogestofopbrengst en voederkwaliteit. “Dit mengsel bevat telkens 25% van diploïde middenvroeg en diploïde late rassen, en tetraploïde middenvroeg en late rassen. Het is geschikt voor maaien en begrazen en levert een uitstekende voederkwaliteit.” Toon haalt er wat cijfermateriaal bij en

reken voor: "De drogestofopbrengst van de beste rassen bekeken over 3 teeltjaren haalde 103,75%, terwijl die van het 'slechtste' mengsel slechts 98% bedroeg. Dat is een kleine 6% verschil, wat met een opbrengst van 12 ton droge stof/ha/jaar neerkomt op 12,45 ton tegenover 11,76 ton. Bekeken over 3 jaar is dat 2,1 ton verschil, wat met 930 VEM/kg droge stof neerkomt op 1953 kVEM. Op basis van de huidige voederwaardeprijzen (Wageningen) van 0,152 euro/VEM geeft dit een verschil in voederwaarde-opbrengst van 297 euro over 3 jaar. Je moet er dan nog rekening mee houden dat er op de Belgische markt ook rassen verkocht worden die niet op de Belgische rassenlijst staan en die nog minder productief zijn."

Op de nationale rassenlijsten wordt vandaag nog maar weinig aandacht besteed aan het verschil in voederkwaliteit tussen de rassen. "Uiteraard is er met jong maaien en de juiste bemestingsstrategie meer te winnen op gebied van eiwit en VEM dan met de rassenkeuze, maar er zijn wel degelijk verschillen tussen de rassen." Toon vertelt dat de focus in het veredelingsonderzoek voor raaigras ligt op hogere drogestofopbrengst, roestresistentie, droogtetolerantie, voederkwaliteit en vroegheid. "We willen types die een latere bloei combineren met een vroege voorjaarsgroei, omdat die meer flexibiliteit toelaten. Ik verwacht dat landbouwers in de toekomst meer en meer zullen kijken naar de rassen die gebruikt worden in een gras-mengsel."

Superstar Qmax moet zorgen voor de hoogste voederkwaliteit en smakelijkheid. Daartoe bevat het 75% tetraploïde Engels raaigras. Door het hoog aandeel late types wordt de zode minder snel stengelig en houdt het langer zijn kwaliteit. Tetraploïde rassen bevatten bij hetzelfde maaitijdstip ongeveer 2% meer suikers dan diploïde rassen. Suikers dragen bij tot een vlotte fermentatie in de kuil en zijn smakelijk voor het vee. "Dit mengsel is iets meer gericht op maaien, maar is ook zeker bruikbaar voor een smakelijke grasweide. De hoge resistentie tegen kroonroest moet de smakelijkheid van de weide en de bewaarbaarheid in de kuil garanderen, ook later op het seizoen."

Specifieke grassenmengsels

Superstar Structure bestaat uit 15% Engels raaigras en 85% zachtbladig rietzwenkgras. Bij dat laatste ontbreken

de microscopische weerhaakjes bijna volledig, die zich normaal op het blad van rietzwenkgras bevinden. "Dit is een ideaal mengsel voor wie – om pensverzuring te voorkomen – via zijn graskuil structuur wil aanbrengen in een rantsoen met veel energie uit een hoog aandeel maïs of voederbieten. Bij rietzwenk komt de structuur uit een hoger aandeel celwanden in het blad, het moet dus niet in bloei komen om structuur te leveren zoals bij Engels raaigras." In zijn totaliteit heeft dit mengsel bij veelvuldig maaien vanaf het tweede jaar ook een 25 tot 30% hogere droge stof- en eiwitopbrengst dan Engels raaigras. "Waar je met andere mengsels dus 12 ton droge stof per jaar van een

tolerantie van het mengsel. "Rietzwenk heeft een trage startgroei en investeert het eerste jaar sterk in zijn wortelstelsel. Het vormt wortels tot 1 meter diep, waar raaigras zich beperkt tot de bovenste 30 cm. Daardoor is het ook beter bestand tegen droogte en heeft het mengsel een betere benutting van de mineralen in de bodem. Superstar Structure is geschikt voor maaipercelen. Er loopt ook onderzoek naar de mogelijkheden voor het begrazen van zachtbladig rietzwenk, maar koeien lijken dat toch niet zo gemakkelijk te leren, waardoor de productiviteit kan terugvallen."

Superstar Tasty is ideaal voor beweiding doordat het een uitstekende tolerantie

1 Eind juli toonde Toon Kerkhofs op het demoveld in Nijlen hoe het Qmax mengsel er toen bijlag (perceel met berekening). 2 Tetraploïde Engels raaigras (links) heeft duidelijk een groter blad dan diploïde Engels raaigras (rechts) en is smakelijker door het hogere suikergehalte. 3 Superstar Proteïne is een mengsel met witte klaver en luzerne. Het gras compenseert de tragere opkomst van luzerne en doordat het blad de bodem bedekt, komt er ook minder gemakkelijk grond mee naar de kuil. 4 Op het demoveld toonde men ook de verschillende klavertypes. Vooraan smalbladige witte klaver, achteraan breedbladige, zoals die in Clovermix Faumax zit.

hectare haalt, kan je met dit mengsel 15 ton halen. Anderzijds bereik je met rietzwenk niet dezelfde zeer hoge voederkwaliteit als met mengsels op basis van Engels raaigras", stelt Toon. De 15% Engels raaigras dient de wat tragere opkomst van rietzwenkgras te compenseren en het zet zich door zijn opengaannde groeiwijze ook meer tussen de rijen. Rietzwenkgras groeit meer rechtop. Een ander voordeel is de uitstekende droogte-

voor betreding combineert met smakelijkheid. Het aandeel veldbeemd in dit mengsel geeft extra stevigheid aan de zode, omdat het via stolonen in staat is om kale plekken in de zode in te nemen. Ook timothee draagt bij aan de smakelijkheid.

Superstar Restart is specifiek gericht op doorzaaien. "Het bevat alleen Engels raaigras, maar rassen die vlot kiemen bij een lage bodemtemperatuur. Dat verhoogt

de slaagkans bij doorzaaien vroeg in het voorjaar of laat in het najaar. In een proef bleek bij een bodemtemperatuur van 4°C het ene ras 139% kieming te geven in vergelijking met 3 controlerassen en een ander slechts 22%. Dus rassenkeuze maakt hier wel degelijk verschil. De zaden zijn gecoat met ProNitro, wat ervoor zorgt dat de kiemplant efficiënt en onmiddellijk de nodige stikstof bij de hand heeft voor een vlotte start. Die heeft ze nodig in competitie met de bestaande zode. Bovendien moeten de onkruiden het stellen zonder startbemesting.”

Mengsels met vlinderbloemigen

Beltop Blanc heeft dezelfde grassensamenstelling als Beltop, maar het bevat ook 10% witte klaver. Daardoor komt het in aanmerking voor de premie ‘Teelt van vlinderbloemigen’.

Superstar Proteïne De voordelen van vlinderbloemigen komen bij Superstar Proteïne nog veel meer tot uiting. Dit mengsel bevat naast *festulolium*, Engels raagrass en kroppaar ook 40% luzerne en 10% rode klaver, waardoor het ook in aanmerking komt voor de premie ‘Teelt

van vlinderbloemigen’. “Het voordeel ten opzichte van alleen geteelde luzerne is dat daarin gemakkelijker open plekken komen, onder meer omdat het slecht berijden verdraagt. Het gras compenseert de tragere opkomst van luzerne en doordat het blad de bodem bedekt, komt er ook minder gemakkelijk grond mee naar de kuil. Deze techniek vergt wel wat management. Het aandeel luzerne varieert immers naargelang de snede. In de vroegste sneden zal het gras domineren, tijdens de zomer neemt het aandeel luzerne toe. Engels raagrass en *festulolium* leveren suikers voor een betere fermentatie in de kuil. Kroppaar zorgt mee voor een hoog eiwitgehalte en het heeft ook een goede droogtetolerantie. De stikstofbemesting stemt men af op de eerste 2 sneden. Nadien nemen de vlinderbloemigen het over. Dit laat toe om per hectare voldoende eiwit te halen bij lagere stikstofgift.”

Witte klaver kan per ton drogestofopbrengst 50 kg stikstof binden. Bij een drogestofopbrengst van 12 ton en een klaveraandeel van 30% doorheen het jaar hebben we een opbrengst van 3,6 ton

droge stof aan klaver. Dit levert in theorie dus 180 eenheden stikstof. In de praktijk zullen de vlinderbloemigen pas stikstof uit de lucht halen als deze niet overvloedig beschikbaar is in de bodem. Aveve lanceert 2 nieuwe klavermengsels om te mengen met de grasmengsels. “Clovermix Faumax is gericht op maaien. Daartoe bevat het 80% rode klaver en 20% witte klaver, vooral breedbladige types. Clovermix Patumax is bedoeld om in te mengen bij weidemengsels met focus op begrazen en bevat daartoe smalbladige en intermediaire types van witte klaver.” ■

Opleidingsdag ruwvoeder

Aveve organiseert 2 opleidingsdagen ruwvoeder. Op 12 september in Laakdal en op 13 september in Aalter, telkens van 12.15 u. tot 16 u. Info en inschrijven kan via je zaakvoerder of via www.aveve-agrarisch.be/studiedagruwvoeder.